

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Projektowanie uniwersalnej kultury - dostępność w instytucjach kultury

Zadanie 1 Przedsięwzięcie szkoleniowe

Strategia wdrażania dostępności w oparciu o Model Dostępnej Kultury

Dokument służy wypracowaniu strategii wdrażania dostępności w instytucji kultury. Wskazuje najważniejsze zagadnienia i obszary, które muszą być wzięte pod uwagę w sytuacji tworzenia planu inicjowania i rozwijania dostępności w oparciu o Model Dostępnej Kultury.

Regulamin zadania 1 w projekcie „Projektowanie uniwersalnej kultury – dostępność w instytucjach kultury”, definiuje Strategię wdrożenia modelu dostępności jako – dokument opisujący sposób wdrożenia modelu dostępności, uwzględniający m.in. cele i harmonogram działań, dobór narzędzi niezbędnych do tworzenia oferty kulturalnej z partycypacyjnym udziałem grupy docelowej, opis zasad komunikacji z grupą docelową oraz interesariuszami działań IK, sposobu identyfikacji potrzeb i doboru środków ich zaspokajania, identyfikację ryzyk, sposoby weryfikacji sukcesu oraz niezbędne zasoby.

Tworzenie strategii ma być Wynikiem ciągu szkoleń i sesji tutorskich oraz pracy nad autodiagnozą, które są zaproponowane każdej instytucji kultury włączonej w to działanie.

Opracowywanie strategii jest pomyślane jako proces, w który należy zaangażować jak najwięcej pracowników i pracownic każdej instytucji. Punktem wyjścia do tworzenia strategii jest obecna, zidentyfikowana w całym spektrum działań projektowych sytuacja instytucji kultury. W oparciu o ten stan proponujemy stworzyć strategię w dwóch wymiarach – planu krótkoterminowego i długoterminowego. Spojrzenie na instytucję w tych dwóch wymiarach pozwoli, naszym zdaniem, najlepiej przygotować się do wdrażania zmian systematycznych, efektywnych i odpowiadających rzeczywistym możliwościom instytucji kultury. Pozwoli też odpowiedzieć na oczekiwania odbiorców ze szczególnymi potrzebami, zwłaszcza osób z niepełnosprawnością i osób starszych.

Dokument wskazuje elementy, które można wziąć pod uwagę przy budowaniu strategii wdrażania dostępności w oparciu o Model Dostępnej Kultury. Poszczególne punkty/obszary mogą zostać dowolnie rozszerzone według uznania instytucji kultury, uwspólnione z procedurami wewnętrznymi instytucji lub dostosowane do już istniejących dokumentów.

Słowniczek pojęć używanych w strategii:

OzN – osoby z niepełnosprawnością

OS – osoby starsze

OSP – osoby ze szczególnymi potrzebami

BP – Biblioteka Publiczna

WDD – Wypożyczalnia dla Dorosłych

ODD – Oddział dla Dzieci

FB – filia biblioteczna

Stan obecny

Rodzaj instytucji kultury, zespół i podejmowane działania

Wypełniając ten punkt można skorzystać z opublikowanego na stronie www instytucji, a wymaganego przez Ustawę o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, opisu działań podejmowanych przez IK. **Limit słów:** maksymalnie 500.

W tej części proszę uwzględnić zwłaszcza:

1. Nazwę, rodzaj instytucji kultury i założenia programowe.
 2. Zespół, kompetencje pracowników i pracownic.
 3. Działania będące w stałej ofercie instytucji oraz działania nietypowe, podjęte na przykład w ostatnim roku działalności.
 4. Współpracę ze środowiskami, organizacjami i podmiotami lokalnymi, nie tylko związanymi z osobami z niepełnosprawnością i osobami starszymi.
-
1. Biblioteka Publiczna w Mońkach jest samorządową instytucją kultury o charakterze publicznym, posiadającą osobowość prawną, wpisaną do rejestru samorządowych IK prowadzonego przez organizatora – Gminę Mońki. Biblioteka ma główną siedzibę w Mońkach przy ul. Białostockiej 25 gdzie mieści się Wypożyczalnia dla Dorosłych oraz Oddział dla Dzieci. Ponadto w skład biblioteki wchodzi Mediateka - miejska filia biblioteczna (ul. J. Słowackiego 4) oraz punkt biblioteczny mieszczący się w Domu Pomocy Społecznej w Mońkach.
Podstawowymi zadaniami Biblioteki są:
 - gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie materiałów bibliotecznych;
 - udostępnianie zbiorów na miejscu, wypożyczanie zbiorów na zewnątrz oraz prowadzenie systemu wypożyczeń międzybibliotecznych ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci, młodzieży i OzN;
 - organizowanie i prowadzenie działalności informacyjnej;

- popularyzacja książki i czytelnictwa;
- współpraca z bibliotekami, instytucjami kultury, organizacjami, stowarzyszeniami i fundacjami;
- udzielanie pomocy instrukcyjno-metodycznej pracownikom bibliotek w powiecie, doskonalenie metod i technik pracy bibliotecznej;
- podejmowanie innych działań wynikających z potrzeb środowiska.

2. W bibliotece zatrudnionych jest 12 osób na umowę o pracę. Siedmiu z nich, w tym dyrektor, to bibliotekarze, którzy oprócz obsługi czytelników, organizują wydarzenia kulturalne i angażują lokalną społeczność. Zespół uzupełniają: Główna Księgowa dbająca o finanse, pracownik techniczny odpowiedzialny za nagłośnienie i oświetlenie sali widowiskowej oraz troje pracowników gospodarczych, którzy zapewniają czystość i bezpieczeństwo przestrzeni bibliotecznej.

3. BP w Mońkach od lat tworzy zróżnicowaną ofertę kulturalno-edukacyjną, dostosowaną do potrzeb lokalnej społeczności. Biblioteka cyklicznie organizuje wydarzenia skierowane do różnych grup wiekowych:

- spotkania autorskie – z pisarzami i regionalnymi twórcami;
- zajęcia językowe dla seniorów – z języka angielskiego, prowadzone przez dyrektora biblioteki oraz z języka niemieckiego prowadzone przez emerytowaną nauczycielkę.
- warsztaty plastyczne – m.in. decoupage, tworzenie ozdób świątecznych, malowanie kawą;
- wystawy lokalnych artystów, wystawy prac konkursowych;

W stałej ofercie posiadamy także działania, które są mniej kojarzone z biblioteką:

- koncerty promujące lokalnych artystów i zespoły;
- spektakle teatralne: grupy teatralnej działającej przy Mediatece, grup teatralnych z regionu oraz teatry objazdowe, w tym przedstawienia integracyjne dla dzieci;
- projekcje filmowe – pokazy okolicznościowe tj. święta, ferie zimowe, kino letnie oraz grupom zorganizowanym: szkoły, seniorzy, podopieczni Środowiskowego Domu Samopomocy, Szkoły Przysposabiającej do Pracy itp.;
- konferencje tematyczne.

Wydarzenia odbywają się głównie stacjonarnie w Mediatece – ze względu na warunki lokalowe, okazjonalnie w przestrzeni miejskiej (np. w parku, amfiteatrze).

4. Oprócz stałych działań, biblioteka realizuje także nietypowe inicjatywy odpowiadające na potrzeby mieszkańców. W ubiegłym roku zrealizowano projekt „FITMIND – odkryj siebie!” w ramach programu Bardzo Młoda Kultura, wspierający młodzież w zakresie zdrowia psychicznego, rozwoju osobistego i aktywności fizycznej. Obejmował warsztaty, treningi oraz plenerowy „FitEvent” z udziałem znanej triathlonistki. W ramach programu BLISKO zorganizowano konkurs na inicjatywy oddolne, umożliwiające mieszkańcom realizację własnych pomysłów kulturalnych i edukacyjnych. Działanie to wzmocniło więzi społeczne, promowało czytelnictwo i aktywizowało różne grupy wiekowe, podkreślając rolę biblioteki jako centrum lokalnej kultury i dialogu.
5. Biblioteka ściśle współpracuje z Urzędem Gminy, Monieckim Ośrodkiem Kultury, a także szkołami na każdym szczeblu nauczania, ośrodkami i domami kultury z całego powiatu. Biblioteka współpracuje również z ośrodkami działającymi na rzecz OzN: Środowiskowy Dom Samopomocy GAMA, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Ośrodkiem Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczym, nieformalnym klubem seniora, Uniwersytetem Trzeciego Wieku działającym przy bibliotece.

Sposoby badania potrzeb publiczności o szczególnych potrzebach

Proszę opisać dotychczas przeprowadzone działania, które miały na celu diagnozę potrzeb środowisk osób z niepełnosprawnościami, w tym działania o charakterze badawczym, animacyjno-badawczym czy sieciującym. Proszę uwzględnić zaangażowanie pracowników i pracownic instytucji kultury w takie działania, sytuacje wykorzystania zewnętrznych ekspertów, wskazać kontekst podjętych dotychczas działań.

Limit słów: maksymalnie 500.

BP w Mońkach w ramach projektu „Biblioteka – razem ku kulturze” (program BLISKO) przeprowadziła diagnozę potrzeb lokalnej społeczności, w tym osób ze szczególnymi potrzebami i starszymi. Diagnoza została przeprowadzona w 2022 r. i jest stale aktualizowana. Na diagnozę składają się:

Działania badawcze i animacyjno-badawcze:

- Ankiety stacjonarne
prowadzone w obu budynkach biblioteki – zbieranie opinii na temat form spędzania czasu, preferencji wydarzeń kulturalnych np. koncerty, spektakle, projekcje;

- Ankiety internetowe
Udostępnione na stronie biblioteki i w mediach społecznościowych, by dotrzeć także do osób z ograniczoną mobilnością;
- Ankiety plenerowe
Przeprowadzane podczas Dni Moniek, aby uwzględnić głosy użytkowników, którzy na co dzień nie korzystają z oferty biblioteki;
- Wywiady indywidualne
Rozmowy z mieszkańcami, w tym z osobami z niepełnosprawnościami, ich opiekunami oraz przedstawicielami lokalnych organizacji pozarządowych na temat ich potrzeb dot. potrzeb w zakresie oferty biblioteki;
- Warsztaty animacyjno-badawcze
Zajęcia edukacyjno-animacyjne z elementami mapowania potrzeb – uczestnicy i ich opiekunowie wspólnie z zespołem bibliotekarzy wskazują priorytetowe tematy np. realizacja zajęć fotograficznych i formy wsparcia takie jak spotkania, debaty.

Monitoring i ewaluacja bieżących działań

- Rozmowy w trakcie warsztatów
Pracownicy na bieżąco zbierają uwagi dotyczące przebiegu zajęć, oceniane są materiały i metody prowadzenia.
- Ewaluacje po-warsztatowe
Rozmowy z uczestnikami i opiekunami pozwalające korygować program i metody pracy „na bieżąco”.

Zaangażowanie pracowników i wykorzystanie ekspertów

- Pracownicy opracowywali i prowadzili wszystkie etapy badań – od tworzenia narzędzi, przez zbieranie danych, po analizę wyników (wcześniej pracownicy brali udział w szkoleniach przygotowujących do przeprowadzenia diagnozy);
- Całość prac została zrealizowana dzięki kompetencjom i doświadczeniu zespołu, bez zatrudniania doradców lub firm badawczych;
- Spotkania z przedstawicielami lokalnych instytucji kultury i organizacji pozarządowych (ośrodki pomocy społecznej, stowarzyszenia działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami) służyły wymianie informacji i wspólnemu planowaniu dalszych działań.

Dzięki stałemu diagnozowaniu BP w Mońkach zdobywa obraz potrzeb lokalnej społeczności w tym osób z niepełnosprawnościami i osób starszych. Ponadto, stałe zaangażowanie pracowników instytucji kultury podczas codziennej pracy oraz systematyczne ewaluacje pozwalają elastycznie reagować na sygnały użytkowników i rozwijać ofertę zgodnie z realnymi oczekiwaniami.

Opis głównych barier dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych w zakresie realizacji działań kulturalnych.

Opis należy sporządzić z uwzględnieniem Modelu dostępnej kultury – etapów podróży odbiorcy lub obszarów dostępności, w zależności od sytuacji.

Limit słów: maksymalnie 500.

Przedmiotem wskazywania barier są oba budynki BP w Mońkach.

Bariera w obszarze widzenia:

- brak oznaczeń w alfabecie Braille'a;
- brak tyflografik;
- brak ścieżek fakturowych;
- brak kontrastowych naklejek na szklanych powierzchniach;
- brak wyraźnych oznaczeń godzin otwarcia bibliotek;
- brak powiększalnika i stanowiska komputerowego ze sprzętem ułatwiającym korzystanie OzN;
- brak rozkładu sali widowiskowej na stronie internetowej;
- brak audiodeskrypcji.

Bariera w obszarze słuchu:

- brak pętli indukcyjnych;
- brak tłumaczenia PJM.

Bariera w obszarze ruchu:

- nie została opracowana, ani wdrożona procedura ewakuacyjna uwzględniająca potrzeby OzN;
- brak dzwonek przywołujących pracownika przed budynkami;
- brak wrzutni książek przy ul. Białostockiej, która umożliwi zwrot książek poza godzinami pracy biblioteki;

- brak samochodu w naszej bibliotece to dziś jeden z najsilniejszych hamulców naszej misji tj. biblioteki otwartej na wszystkich. Jako powiatowa instytucja odpowiadamy za obsługę wielu mniejszych miejscowości, gdzie transport publiczny niemal nie istnieje.

Bez własnego pojazdu:

- Nie możemy rozwinąć w satysfakcjonujący sposób naszej usługi „książka na telefon” (dostarczamy książki czytelnikom pieszo) i regularnie dowozić książek, multimediiów czy materiałów edukacyjnych na terenie powiatu. Niedawno zlikwidowano wiejskie filie biblioteczne należące do naszej struktury (w wyniku likwidacji szkół wiejskich), które teraz chcielibyśmy zastąpić poprzez utworzenie (mobilnych) punktów bibliotecznych – dowożenie księgozbioru np. do świetlic wiejskich, ponieważ zapotrzebowanie jest bardzo duże – jesteśmy w stałym kontakcie z sołtysami wielu wsi;
- OS i OzN tracą możliwość bezpiecznego przyjazdu na organizowane przez nas wydarzenia, nawet kilkunastokilometrowa podróż staje się dla nich barierą nie do pokonania;
- nie jesteśmy w stanie elastycznie reagować na nagłe potrzeby: szybkie dostarczenie sprzętu do zajęć. Problemатyczny jest również dowóz osoby prowadzącej zajęcia do innych bibliotek (realizujemy takie zajęcia w ramach zadań biblioteki powiatowej), czy nadzór wynikający z obowiązku udzielania pomocy instrukcyjno-metodycznej i szkoleniowej.
- W efekcie część mieszkańców – mająca trudności w poszczególnych obszarach modelu dostępnej kultury – zostaje wykluczona z życia kulturalnego i edukacyjnego. Dopóki biblioteka nie zyska własnego samochodu służbowego, każdy kilometr oddala nas od równego dostępu do kultury.

Barьеры w obszarze rozumienia:

- brak przedprzewodnika – materiału pomagającego zrozumieć przebieg wydarzenia i przestrzeń;
- brak prompterów scenicznych ogranicza możliwość aktywnego udziału OzN w wydarzeniach odbywających się na scenie;
- brak urządzenia tj. interaktywny monitor/infokiosk pełniącego funkcję informacyjną i edukacyjną.

Barьеры w obszarze czucia:

- nie zawsze możliwe jest wcześniejsze informowanie o wydarzeniach, co może wywoływać stres u osób potrzebujących więcej czasu na przygotowanie;
- brakuje stref wytchnienia oraz elementów sensorycznych, które sprzyjają wytchnieniu – np. miękkich siedzisk czy delikatnej aromaterapii;

- brak słuchawek wygłoszających w sali widowiskowej.

Opis najważniejszych potrzeb w zakresie tworzenia oferty instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych

Proszę opisać kluczowe potrzeby instytucji w zakresie wdrażania i rozwijania dostępności, które ujawniły się przed rozpoczęciem udziału w projekcie „Projektowanie Uniwersalne Kultury” oraz w trakcie przedsięwzięcia szkoleniowego. **Limit słów:** maksymalnie 500.

Aby skutecznie przeciwdziałać istniejącym barierom oraz budować dostępną i inkluzywną ofertę kulturalną, niezbędne jest wdrożenie szeregu rozwiązań infrastrukturalnych i technologicznych dla całej instytucji. Potrzeby te odpowiadają na konkretne trudności zidentyfikowane w następujących obszarach:

1. Obszar widzenia

W bibliotece nadal brakuje udogodnień dla osób z niepełnosprawnością wzroku. Aby zapewnić im samodzielność i bezpieczeństwo, potrzebne są:

- tabliczki w alfabecie Braille’a (na drzwiach i poręczach schodów);
- tyflograficzne plany budynków: jeden w budynku przy ul. Białostockiej, dwa w Mediatece (parter i piętro);
- ścieżki fakturowe;
- kontrastowe naklejki na szklanych powierzchniach;
- umieszczenie w sposób wyraźny informacji o godzinach pracy bibliotek na drzwiach wejściowych;
- powiększalnik dla osób słabowidzących;
- dostosowana klawiatura i mysz komputerowa, które wraz z powiększalnikiem stworzą dostępne stanowisko komputerowe;
- plan rozkładu sali widowiskowej na stronie internetowej;
- wprowadzenie audiodeskrypcji dla wydarzeń kulturalnych oraz materiałów wizualnych.

2. Obszar słyszenia

Osoby z niepełnosprawnością słuchu nie mają obecnie zapewnionego pełnego dostępu do oferty. W celu poprawy komunikacji potrzebne są:

- trzy przenośne pętle indukcyjne: jedna w budynku przy ul. Białostockiej, druga – do użytku na parterze w Mediatece ul. Słowackiego 4, trzecia – do użytku na piętrze w Mediatece ul. Słowackiego 4.
- Tłumaczenie wydarzeń kulturalnych na PJM.

3. Obszar poruszania się

Brakuje udogodnień dla osób poruszających się na wózkach oraz odpowiednich procedur ewakuacyjnych. Konieczne są:

- materace/maty ewakuacyjne (x2) oraz opaski ewakuacyjne (x4);
- procedura ewakuacyjna uwzględniająca potrzeby OzN;
- samochód, umożliwiający dostarczanie książek do OzN i dowóz starszych osób na wydarzenia kulturalne. Planujemy otwarcie mobilnych punktów bibliotecznych w świetlicach wiejskich by zapewnić dostęp do zasobów co jest szczególnie ważne w kontekście roli biblioteki jako jednostki powiatowej. Samochód również ułatwi organizację imprez plenerowych, dowóz osób prowadzących zajęcia dla OzN i OS w bibliotekach gminnych powiatu monieckiego;
- dzwonki przywołujące pracownika;
- wrzutnia książek przy ul. Białostockiej (taka już funkcjonuje w Mediatece).

4. Obszar rozumienia

W bibliotece występują bariery informacyjne, które należy zniwelować poprzez:

- promptery sceniczne (x2) dla OzN występujących na scenie;
- nagranie dwóch filmów po obu lokalizacjach, ułatwiających zapoznanie się z przestrzenią;
- Interaktywny monitor/infokiosk z funkcją informacyjną i edukacyjną (np. wyświetlanie prostych instrukcji, tłumaczeń, harmonogramów, zajęć dla dzieci).

5. Obszar czucia

Brakuje rozwiązań sprzyjających komfortowi sensorycznemu. Aby umożliwić odpoczynek, relaks, koncentrację i zredukować stres, zwłaszcza u osób neuroróżnorodnych, w spektrum autyzmu czy z zaburzeniami lękowymi, potrzebne są:

- dwa kąciki wytchnieniowe (po jednym w każdym budynku);
- wyposażenie do kącików wytchnieniowych: meble (sofy, fotele) oraz materiały sensoryczne i antystresowe (np. poduszki, miękkie siedziska) oraz delikatna aromaterapia do tych stref;
- słuchawki wyciszające: po dwie pary dla dzieci i dorosłych.

Realizacja powyższych potrzeb umożliwi stworzenie kompleksowej, dostępnej oferty kulturalnej – zgodnej z modelem dostępnej kultury i uwzględniającej potrzeby wszystkich grup użytkowników, w tym osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.

Ogólna ocena dostępności instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami

Proszę zaznaczyć na skali od 0 do 10, gdzie 0 oznacza całkowity brak dostępności, a 10 pełną dostępność.

Ogólna ocena dostępności instytucji kultury										
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
							✓			

Cele w zakresie poprawy dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych

Cele instytucji w zakresie poprawy dostępności instytucji dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych perspektywie krótkoterminowej, to jest do końca 2026 roku. Limit słów: maksymalnie 500.

Uwaga: cele muszą być powiązane z opisem barier i potrzebami.

1. Cel: Zwiększenie dostępności dla osób w obszarze widzenia.

Działania:

- Montaż tabliczek w alfabecie Braille'a (na drzwiach i poręczach schodów);
- Instalacja tyflograficznych planów budynków (jeden przy ul. Białostockiej, dwa w Mediatece);
- Oznaczenie przeszkleń (drzwi, okna) kontrastowymi naklejkami;
- Umieszczenie wyraźnych godzin otwarcia na drzwiach wejściowych obu placówek;
- Zakup powiększalnika dla osób słabowidzących;
- Utworzenie dostępnego stanowiska komputerowego (klawiatura, mysz, powiększalnik);
- Opublikowanie na stronie internetowej rozkładu sali widowiskowej.

2. Cel: Ułatwienie dostępu do oferty osobom w obszarze słuchu.

Działania:

- Zakup trzech przenośnych pętli indukcyjnych (ul. Białostocka i Mediateka).

3. Cel: Poprawa dostępności i bezpieczeństwa osób z niepełnosprawnością w obszarze ruchu.

Działania:

- Wprowadzenie procedury ewakuacyjnej uwzględniającej potrzeby OzN;
- Zakup dwóch materacy ewakuacyjnych oraz czterech opasek ewakuacyjnych;
- Zakup samochodu do transportu książek, zasobów bibliotecznych i osób;
- Montaż dzwonków przywoławczych;
- Instalacja wrzutni książek przy ul. Białostockiej.

4. Cel: Zmniejszenie barier informacyjnych i poznawczych w obszarze rozumienia.

Działania:

- Zakup dwóch prompterów scenicznych dla OzN;
- Realizacja dwóch filmów po obu lokalizacjach;
- Zakup i instalacja infokiosku lub interaktywnego monitora informacyjno-edukacyjnego.

5. Cel: Zapewnienie komfortu sensorycznego w obszarze czucia.

Działania:

- Utworzenie dwóch kątek wytchnieniowych (po jednym w każdym budynku)
- Zakup materiałów sensorycznych i antystresowych;
- Zakup sof, foteli do obu kątów;
- Zakup systemu delikatnej aromaterapii;
- Zakup 4 par słuchawek wyciszających (2 dla dzieci, 2 dla dorosłych).

Podsumowanie

Powyższe cele i działania odpowiadają na konkretne potrzeby zidentyfikowane w różnych obszarach funkcjonowania biblioteki. Ich realizacja umożliwi:

- samodzielne poruszanie się i korzystanie z zasobów biblioteki przez osoby z niepełnosprawnościami;
- uczestnictwo we wszystkich formach oferty kulturalnej;
- włączenie osób starszych oraz mieszkańców obszarów wiejskich;
- tworzenie inkluzywnej, nowoczesnej i empatycznej przestrzeni publicznej.

Cele instytucji w zakresie poprawy dostępności instytucji dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych w perspektywie długookresowej, to jest do końca 2030 roku. Limit słów: maksymalnie 500.

Uwaga: cele muszą być powiązane z opisem barier i potrzebami.

1. Cel: Zwiększenie dostępności dla osób w obszarze widzenia.

Działania:

- Utworzenie ścieżek fakturowych w obu budynkach;
- Zapewnienie audiodeskrypcji w ramach wydarzeń kulturalnych oraz materiałów wizualnych publikowanych w internecie.

2. Cel: Ułatwienie dostępu do oferty osobom w obszarze słuchu.

Działania:

- Tłumaczenie na PJM wydarzeń kulturalnych.

3. Cel: Poprawa dostępności i bezpieczeństwa osób z niepełnosprawnością w obszarze ruchu.

Działania:

- Rozbudowa sieci punktów bibliotecznych do których dowozić będziemy książki.
- Dostosowanie ewentualnie pozyskanego samochodu do potrzeb osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

4. Cel: Zmniejszenie barier informacyjnych i poznawczych w obszarze rozumienia.

Działania:

- Zakup i instalacja interaktywnego monitora informacyjno-edukacyjnego dla drugiego budynku.

5. Cel: Zapewnienie komfortu sensorycznego w obszarze czucia.

Działania:

- Wprowadzenie stref cichych oraz rozbudowa stref wytchnienia we wszystkich lokalizacjach.

Planowany sposób pomiaru osiągnięcia celu krótkoterminowego.

Należy podać nazwę i definicję wskaźnika, jego wartość oraz sposób pomiaru.

Limit słów: maksymalnie 500.

Legenda:

a – nazwa wskaźnika oraz definicja;

b – wartość docelowa;

c – sposób pomiaru.

1. Cel: Zwiększenie dostępności dla osób z niepełnosprawnością wzroku (obszar widzenia):

1. Montaż tabliczek w alfabecie Braille'a.
 - **a:** Liczba zamontowanych tabliczek z oznaczeniami w alfabecie Braille'a umieszczonych na drzwiach i poręczach schodów.
 - **b:** 100% zaplanowanych lokalizacji (min. 8 tabliczek)
 - **c:** dokumentacja fotograficzna, faktura.

2. Instalacja tyflograficznych planów budynków (jeden przy ul. Białostockiej, dwa w Mediatece).
 - **a:** Liczba zainstalowanych planów tyflograficznych. dostosowanych dla osób niewidomych i słabowidzących.
 - **b:** 3 plany
 - **c:** dokumentacja fotograficzna, faktura.
3. Oznaczenie przeszkleń kontrastowymi naklejkami.
 - **a:** Liczba oznaczonych przeszkleń kontrastowymi naklejkami zwiększającymi widoczność.
 - **b:** 100% przeszkleń w obszarze dostępności (min. 6 oznaczeń).
 - **c:** dokumentacja fotograficzna, faktura.
4. Umieszczenie wyraźnych godzin otwarcia na drzwiach wejściowych.
 - **a:** Liczba wejść z widocznymi godzinami otwarcia.
 - **b:** 100% wejść (2 lokalizacje).
 - **c:** dokumentacja fotograficzna, faktura.
5. Zakup powiększalnika dla osób słabowidzących.
 - **a:** Liczba zakupionych powiększalników wspomagających czytanie dla osób słabowidzących.
 - **b:** 1 powiększalnik.
 - **c:** dokumentacja fotograficzna, faktura.
6. Utworzenie dostępnego stanowiska komputerowego (klawiatura, mysz, powiększalnik).
 - **a:** Liczba dostępnych stanowisk komputerowych wyposażonych w klawiaturę kontrastową, mysz, powiększalnik.
 - **b:** 1 stanowisko.
 - **c:** dokumentacja fotograficzna, faktura.
7. Opublikowanie rozkładu Sali widowiskowej na stronie internetowej.
 - **a:** Liczba opublikowanych rozkładów na stronie internetowej instytucji.

b: 1 rozkład.

c: zrzut ekranu.

2. Cel: Ułatwienie dostępu do oferty osobom z niepełnosprawnością słuchu (obszar słuchu).

1. Zakup trzech przenośnych pętli indukcyjnych (ul. Białostocka i Mediateka).

- **a:** Liczba zakupionych przenośnych pętli indukcyjnych wspomagających słyszenie
- **b:** 3 urządzenia.
- **c:** dokumentacja fotograficzna, faktura.

3. Cel: Poprawa dostępności i bezpieczeństwa osób z niepełnosprawnością ruchową (obszar ruchu).

1. Zakup dwóch materacy ewakuacyjnych oraz czterech opasek ewakuacyjnych.

- **a:** Liczba zakupionych materiałów ewakuacyjnych wspomagających ewakuację osób z ograniczoną mobilnością (materace + opaski).
- **b:** 2 materace + 4 opaski ewakuacyjne.
- **c:** dokumentacja fotograficzna, faktura.

2. Zakup samochodu do transportu książek i osób.

- **a:** Liczba zakupionych pojazdów służących do transportu materiałów bibliotecznych oraz osób.
- **c:** 1 pojazd.
- **d:** dokumentacja fotograficzna, faktura.

3. Montaż dzwonek przywoławczych – po jednym w każdej lokalizacji.

- **a:** Liczba zamontowanych dzwonek przywoławczych umożliwiających wezwanie pomocy lub kontakt z personelem w punktach wejściowych.
- **b:** 1 dzwonek w każdej lokalizacji (2 sztuki).
- **c:** dokumentacja fotograficzna, faktura.

4. Instalacja wrzutni książek przy ul. Białostockiej.

- **a:** Liczba zainstalowanych wrzutni książek umożliwiających zwrot książek poza godzinami otwarcia.
- **b:** 1 wrzutnia.
- **c:** dokumentacja fotograficzna, faktura.

6. Wprowadzenie procedury ewakuacyjnej.

a: Liczba wprowadzonych procedur ewakuacyjnych uwzględniających potrzeby OzN;

b: 1 procedura.

c: faktura.

4. Cel: Zmniejszenie barier informacyjnych i poznawczych (obszar rozumienia).

1. Zakup dwóch prompterów scenicznych dla OzN

- **a:** Liczba zakupionych prompterów scenicznych wyświetlających teksty sceniczne, wspomagające osoby z niepełnosprawnościami słuchu lub poznawczymi podczas występów.
- **b:** 2 promptery.
- **c:** dokumentacja fotograficzna, faktura.

2. Realizacja dwóch filmów po lokalizacjach.

- **a:** Liczba zrealizowanych filmów prezentujących dostępność i funkcjonalność lokalizacji.
- **b:** 2 produkcje (dwie biblioteki).
- **c:** dokumentacja fotograficzna, faktura.

3. Zakup i instalacja interaktywnego monitora informacyjno-edukacyjnego/infokiosku.

- **a:** Liczba zainstalowanych interaktywnych monitorów służących do przekazywania informacji, edukacji i komunikacji z użytkownikami, w tym osobami z niepełnosprawnościami.
- **b:** 1 monitor.
- **c:** dokumentacja fotograficzna, faktura.

5. Cel: Zapewnienie komfortu sensorycznego (obszar czucia)

1. Utworzenie dwóch kącików wytchnieniowych (ul. Białostocka i Mediateka).

- **a:** Liczba utworzonych kącików wytchnieniowych wyposażonych w wygodne fotele i sofy, elementy sprzyjające wytchnieniu i odpoczynkowi, dostępne dla osób z nadwrażliwością sensoryczną, niepełnosprawnościami lub potrzebą chwilowego odosobnienia.
- **b:** 2 kąciki (po jednym w każdej lokalizacji).
- **c:** faktura, dokumentacja fotograficzna.

2. Zakup mebli i materiałów sensorycznych i antystresowych (sofy, fotele, maty, poduszki, zabawki, aromaterapia).

- **a:** Liczba zakupionych materiałów sensorycznych wspierających regulację emocjonalną i sensoryczną, przeznaczone dla dzieci i dorosłych (np. miękie siedziska, materiały antystresowe, aromaterapia).
- **b:** Minimum 6 sztuk różnorodnych materiałów.
- **c:** dokumentacja fotograficzna, faktura

3. Zakup 4 par słuchawek wyciszających (2 dla dzieci, 2 dla dorosłych).

- **a:** Liczba zakupionych słuchawek wyciszających, redukujących hałas, wspierające osoby z nadwrażliwością słuchową (np. w spektrum autyzmu)
- **b:** 4 pary (2 dziecięce, 2 dla dorosłych)
- **c:** dokumentacja fotograficzna, faktura.

Plan działań na rzecz osiągnięcia postawionych celów

Opis działań planowanych do podjęcia w perspektywie krótkoterminowej, to jest do końca 2026 roku.

Działania muszą być zgodne z diagnozą: opisem głównych barier dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych oraz opisem najważniejszych potrzeb w zakresie tworzenia oferty instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.

Musi być widoczny ich związek z postawionym celem/celami. Działania muszą być zgodne z Modelem dostępnej kultury – wskazywać na obszar dostępności, etap podróży odbiorcy oraz krok, którego/których będą dotyczyć. Katalog działań musi być sporządzony w taki sposób, by wiadomo było, które są zależne od ewentualnego otrzymania grantu w II etapie projektu, a które zostaną zrealizowane niezależnie.

Limit słów: maksymalnie 500.

Z – zależne od otrzymania grantu

NZ – niezależne od otrzymania grantu

1.1 Montaż tabliczek w alfabecie Braille’a – Z

- **Co:** Opracowanie treści, zamówienie, wykonanie i zamocowanie metalowych/tablic z tworzywa trwałego z opisami w Braille’u przy drzwiach do sal, na poręczach schodów.
- **Kiedy:** II–III kwartał 2026
- **Odpowiedzialny:** Zespół ds. dostępności oraz Wykonawca poligraficzny

1.2 Instalacja tyflograficznych planów budynków – Z

- **Co:** Zamówienie, montaż trzech wypukłych planów dotykowych (1 przy ul. Białostockiej, 2 w siedzibie Mediateki) z opisami Braille’a i kontrastowymi elementami kolorystycznymi.
- **Kiedy:** II–III kwartał 2026
- **Odpowiedzialny:** Zespół ds. dostępności oraz Wykonawca poligraficzny

1.3 Oznaczenie przeszkleń kontrastowymi naklejkami – Z

- **Co:** Wybór naklejek, zamówienie, zabezpieczenie drzwi i dużych przeszkleń (okna, ścianki działowe) poprzez naklejki o wysokim kontraście (np. czarne pasy na białym tle).
- **Kiedy:** III kwartał 2026
- **Odpowiedzialny:** Inspektor BHP + Zespół ds. dostępności + firma montująca oznaczenia

1.4 Umieszczenie wyraźnych godzin otwarcia – NZ

- **Co:** Opracowanie treści, zamówienie, montaż grafik z godzinami otwarcia na drzwiach wejściowych każdego budynku.
- **Kiedy:** II kwartał 2026
- **Odpowiedzialny:** Zespół ds. dostępności + firma montująca oznaczenia

1.5 Zakup powiększalnika stołowego – Z

- **Co:** Wytypowanie modelu powiększalnika, zamówienie urządzenia i przygotowanie stanowiska w czytelni Mediateki.
- **Kiedy:** II kwartał 2026
- **Odpowiedzialny:** Zespół ds. dostępności

1.6 Utworzenie dostępnego stanowiska komputerowego – Z

- **Co:** Konfiguracja komputera, wybór i zakup klawiatury kontrastowej oraz myszy.
- **Kiedy:** II kwartał 2026
- **Odpowiedzialny:** Informatyk + Zespół ds. Dostępności

1.7 Opublikowanie rozkładu sali widowiskowej na stronie Internetowej – NZ

- **Co:** Opracowanie czytelnej i zrozumiałej grafiki przedstawiającej rozkład miejsc w Sali widowiskowej Mediateki
- **Kiedy:** III kwartał 2026
- **Odpowiedzialny:** Informatyk + Zespół ds. Dostępności

2.1 Zakup i wdrożenie trzech przenośnych pętli indukcyjnych – Z

- **Co:** Zamówienie, montaż, konfiguracja pętli indukcyjnych
- **Kiedy:** II-III kwartał 2026
- **Odpowiedzialny:** firma montująca pętle + zespół ds. dostępności

3.1 Opracowanie oraz wdrożenie procedury ewakuacyjnej – NZ

- **Co:** Wybór inspektora BHP, opracowanie oraz wdrożenie procedury ewakuacyjnej uwzględniającej potrzeby OzN
- **Kiedy:** I-II kwartał 2026
- **Odpowiedzialny:** inspektor BHP + zespół ds. dostępności

3.2 Zakup dwóch materacy ewakuacyjnych oraz opasek ewakuacyjnych – Z

- **Co:** wybór i zamówienie dwóch materacy ewakuacyjnych oraz czterech opasek ewakuacyjnych
- **Kiedy:** I–II kwartał 2026

- Odpowiedzialny: Inspektor BHP + Zespół ds. dostępności

3.3 Zakup samochodu służbowego do transportu książek i osób – Z

- Co: wybór pojazdu, który sprawdzi się do przewozu książek i osób
- Kiedy: II-III kwartał 2026
- Odpowiedzialny: Pracownik techniczny + Zespół ds. dostępności

3.4 Montaż dzwonków przywoławczych – po jednym w każdej lokalizacji – Z

- Co: zamówienie i instalacja bezprzewodowych przycisków przy wejściach do dwóch obiektów
- Kiedy: II–III kwartał 2026
- Odpowiedzialny: Pracownik techniczny + Zespół ds. dostępności + Firma montująca sprzęt

3.5 Instalacja wrzutni książek przy ul. Białostockiej – Z

- Co: montaż zewnętrznej wrzutni do książek
- Kiedy: III kwartał 2026
- Odpowiedzialny: Zespół ds. dostępności + Firma montująca sprzęt

4.1 Zakup dwóch prompterów scenicznych – Z

- Co: wybór i zakup prompterów z dużym kontrastem tekstu
- Kiedy: I kwartał 2026
- Odpowiedzialny: Pracownik techniczny + Zespół ds. dostępności

4.2 Realizacja dwóch filmów lub wirtualnych spacerów po lokalizacjach – Z

- Co: opracowanie scenariusza i storyboardu, nagranie krótkich filmów prezentujących Mediatekę oraz bibliotekę przy ul. Białostockiej, montaż z audiodeskrypcją i napisami, ewentualnie stworzenie interaktywnych panoram 360° z punktami informacyjnymi w formie tekstowej i audio.
- Kiedy: III–IV kwartał 2026
- Odpowiedzialny: Zespół ds. dostępności + zewnętrzna agencja filmowo-multimedialna

4.3 Zakup i instalacja interaktywnego monitora interaktywnego/infokiosku – Z

- Co: zakup ekranu dotykowego z wysokim kontrastem, regulacją czcionki i powiększaniem elementów.
- Kiedy: I–II kwartał 2026
- Odpowiedzialny: Zespół ds. dostępności + firma odpowiedzialna za instalację sprzętu

5.1 Utworzenie dwóch kącików wytchnieniowych – Z

- Co: adaptacja pomieszczeń w Mediatece i przy ul. Białostockiej, wyposażenie w wygodne fotele lub sofy, z przyjaznymi sensorycznie materiałami oraz delikatną aromaterapią
- Kiedy: II kwartał 2026
- Odpowiedzialny: Zespół ds. dostępności

5.2 Zakup czterech par słuchawek wyciszających – NZ

- Co: dwie pary dla dzieci (mniejsze nauszники) i dwie dla dorosłych, z regulowanym tłumieniem hałasu i wygodnymi pałkami.
- Kiedy: I-II kwartał 2026
- Odpowiedzialny: Informatyk + Zespół ds. dostępności

Opis działań planowanych do podjęcia w perspektywie długoterminowej, to jest do końca 2030 roku.

Działania muszą być zgodne z diagnozą: opisem głównych barier dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych oraz opisem najważniejszych potrzeb w zakresie tworzenia oferty instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych. Musi być widoczny ich związek z postawionym celem/celami. Działania muszą być zgodne z Modelem dostępnej kultury – wskazywać na obszar dostępności, etap podróży odbiorcy oraz krok, którego/których będą dotyczyć. Katalog działań musi być sporządzony w taki sposób, by wiadomo było, które są zależne od ewentualnego otrzymania grantu w II etapie projektu, a które zostaną zrealizowane niezależnie. **Limit słów:** maksymalnie 500.

1. Zwiększenie dostępności dla osób w obszarze widzenia.

Co: Utworzenie ścieżek fakturowych w obu budynkach;

Kiedy: 2026-2027

Odpowiedzialny: Zespół ds. dostępności

Co: Zapewnienie audiodeskrypcji w ramach wydarzeń kulturalnych oraz materiałów wizualnych publikowanych w internecie.

Kiedy: Od 2026 - cyklicznie

Odpowiedzialny: Zespół ds. dostępności

2. Ułatwienie dostępu do oferty osobom w obszarze słuchu.

Co: Tłumaczenie na PJM wydarzeń kulturalnych.

Kiedy: Od 2028 – na bieżąco

Odpowiedzialny: Zespół ds. dostępności, tłumacz PJM

3. Poprawa dostępności i bezpieczeństwa osób z niepełnosprawnością w obszarze ruchu.

Co: Rozbudowa sieci punktów bibliotecznych do których dowozić będziemy książki.

Kiedy: 2027-2030

Odpowiedzialny: Zespół ds. dostępności

Co: Dostosowanie ewentualnie pozyskanego samochodu do potrzeb osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Kiedy: 2029-2030

Odpowiedzialny: Zespół ds. dostępności

4. Zmniejszenie barier informacyjnych i poznawczych w obszarze rozumienia.

Co: Zakup i instalacja interaktywnego monitora informacyjno-edukacyjnego dla drugiego budynku.

Kiedy: 2028

Odpowiedzialny: Zespół ds. dostępności

5. Zapewnienie komfortu sensorycznego w obszarze czucia.

Co: Wprowadzenie stref cichych oraz rozbudowa stref wytchnienia we wszystkich lokalizacjach.

Kiedy: 2028-2029

Odpowiedzialny: Zespół ds. dostępności

Opis tego, jakie znaczenie dla realizacji celów krótkoterminowego i długoterminowego będzie miało ewentualne uzyskanie grantu. Limit słów: maksymalnie 500.

Uzyskanie grantu będzie miało kluczowe znaczenie dla skutecznej realizacji zarówno celów krótkoterminowych, jak i długoterminowych związanych z poprawą dostępności naszej instytucji dla osób ze szczególnymi potrzebami. Środki finansowe pozyskane w ramach grantu umożliwią wdrożenie kompleksowych rozwiązań, które nie tylko zniwelują istniejące bariery, ale również stworzą trwałe fundamenty pod dalszy rozwój dostępności.

Realizacja działań takich jak montaż tabliczek w alfabecie Braille'a, instalacja tyflograficznych planów budynków, zakup pętli indukcyjnych czy utworzenie kącików wytchnieniowych wymaga konkretnych nakładów finansowych. Grant pozwoli na szybkie wdrożenie tych rozwiązań, co przełoży się na natychmiastową poprawę komfortu i bezpieczeństwa osób z niepełnosprawnościami. Dzięki temu nasza IK stanie się bardziej inkluzyjna, a oferta będzie dostępna dla szerszego grona odbiorców. Działania krótkoterminowe bez wsparcia finansowego byłyby dla nas niemożliwe do zrealizowania w krótkim czasie.

Grant umożliwi nie tylko realizację bieżących działań, ale także stworzy warunki do kontynuacji i rozwoju inicjatyw dostępnościowych. Przykładowo, utworzenie ścieżek fakturowych, zapewnienie audiodeskrypcji czy tłumaczeń na PJM wymaga nie tylko inwestycji, ale również zaangażowania specjalistów i odpowiedniego zaplecza technicznego. Dzięki grantowi możliwe będzie także rozbudowanie sieci punktów bibliotecznych oraz stref wytchnienia, co wpisuje się w strategię długofalowego wsparcia osób z różnymi potrzebami.

Wdrożenie działań krótkoterminowych stworzy solidne podstawy do realizacji celów długoterminowych. Grant pozwoli na zakup sprzętu, stworzenie procedur, które będą wykorzystywane również w przyszłości. Co więcej, widoczna poprawa dostępności może zwiększyć zainteresowanie placówkami, co przełoży się na większe zaangażowanie społeczności lokalnej i dalsze możliwości rozwoju.

Podsumowując, uzyskanie grantu nie tylko umożliwi realizację konkretnych działań, ale także przyczyni się do trwałej zmiany w sposobie funkcjonowania instytucji, czyniąc je bardziej otwartymi, bezpiecznymi i przyjaznymi dla wszystkich użytkowników.